

Schválená súdna mapa - stručný prehľad

Národná rada SR schválila 27.04.2022 ústavnou väčšinou reformu súdnej mapy. Následne boli 30.04.2022 vyhlásené znenia zákonov (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/150/20220601>, <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/151/20220601>), ktoré zmeny súdnej mapy legislatívne upravujú a ktoré nadobúdajú účinnosť 01.06.2022. Vyhlásené znenie zákonov upravuje sídla a obvody okresných súdov a krajských súdov, pričom upravuje aj sídla a obvody mestských súdov a správnych súdov.

Zákonom upravené rozloženie obvodov a sídel okresných, mestských, krajských a správnych súdov možno zhrnúť nasledovne:

- 1. Zriaďuje sa Mestský súd Košice** od 1. januára 2023. Uvedený mestský súd vznikne transformáciou Okresného súdu Košice I ako Mestského súdu Košice. Do tohto mestského súdu budú formou zlúčenia pojaté ostávajúce dva okresné sudy pôsobiace na území mesta Košice, vo vzťahu ku ktorým je mestský súd nástupníckym súdom, t.j. preberá ich agendu, sudcov a iný personál, či spravovaný majetok štátu. Predsedom Mestského súdu Košice bude predseda Okresného súdu Košice I; doterajší predsedovia zostávajúcich dvoch okresných súdov sa stanú podpredsedami mestského súdu – tým sa zabezpečuje kontinuita v riadení a správe súdu. Berúc do úvahy veľkosť vznikajúceho mestského súdu budú na mestskom súde pôsobiť podpredsedovia pre jednotlivé úseky (trestný, občiansky, obchodný, rodinný) s posilnenými právomocami (napr. vypracúvanie rozvrhu práce, vybavovanie sťažností, disciplinárne návrhy), čím sa vhodnejšie uchopuje zodpovednosť za riadenie súdu. Podporuje sa tak ústredná myšlienka reformy súdnej mapy, ktorou je špecializácia. Sudcovia doterajších súdov dokončia svoje prípady. Dosiahnutie úplnej špecializácie sudcov mestského súdu však umožňuje výnimočne prerozdelenie agendy, ak ide o agendu, ktorá netvorí prevažujúci obsah rozhodovacej činnosti sudcu. Iné prerozdelenie prípadov nie je prípustné. Mestský súd Košice má postavenie okresného súdu a jeho obvod tvoria doterajšie obvody okresných súdov pôsobiacich v meste Košice (t.j. okresy Košice I-IV a Košice-okolie).
- 2. Zriaďujú sa štyri mestské sudy v Bratislave** od 1. januára 2023. Aj v tomto prípade spôsobom, že štyri určené bratislavské okresné sudy (I-IV) sa transformujú na bratislavské mestské sudy, pričom piaty z ich (OS BA V) sa zlúči s Mestským súdom Bratislava IV. Vznikajúce mestské sudy sú kauzálne príslušné pre vybavovanie určenej hlavnej súdnej agendy, a to Mestský súd Bratislava I pre trestnoprávnu agendu, Mestský súd Bratislava II pre rodinnoprávnu agendu, Mestský súd Bratislava III pre obchodnoprávnu agendu a Mestský súd Bratislava IV pre občianskoprávnu agendu. Tento koncept vyžaduje iný prístup k usporiadaniu prechodu agendy a personálnu medzi doterajšími súdmi a vznikajúcimi mestskými súdmi. Každý z mestských súdov prevezme z doterajších bratislavských okresných súdov tú agendu, ktorá tvorí jeho špecializáciu. Napríklad: Mestský súd Bratislava I preberá z doterajších okresných súdov všetku trestnoprávnu agendu. Okrem agendy mestské sudy preberajú aj sudcov a ostatný personál vybavujúci túto agendu. Toto pravidlo je určujúce aj pre vyporiadanie majetkových vzťahov. Aj v prípade bratislavských mestských súdov platí, že sudcovia doterajších súdov dokončia svoje prípady, a to dokonca aj tie, ktoré netvorí prevažujúci obsah ich rozhodovacej činnosti. Prerozdelenie spisov prichádza do úvahy len výnimočne, a to v prípade vecí starších ako 7 rokov, okrem trestnoprávnej agendy. Aj bratislavské mestské sudy majú postavenie okresného súdu. Ich obvod je vždy rovnaký a je ním územie mesta Bratislava. Sídлом mestských súdov je mesto Bratislava. Predsedami a podpredsedami bratislavských mestských súdov budú predsedovia a podpredsedovia doterajších súdov; predseda Okresného súdu Bratislava V sa stáva podpredsedom nástupníckeho mestského súdu.

3. **Zriaďuje sa 36 okresných súdov a 33 obvodov okresných súdov** (vrátane 4 mestských súdov v Bratislave s tým istým obvodom, preto ten rozdiel v počte súdov a v počte obvodov), a to s účinnosťou od 1. januára 2023. Nanovo sa nastavujú s tým spojené prechodné ustanovenie, ktorými sa zabezpečí presun agendy a personálu vrátane usporiadania majetkových vzťahov medzi zanikajúcimi súdmi a nástupníckymi súdmi. Obvody okresných súdov sa zväčšujú, pričom v mestách, v ktorých pôsobí zanikajúci okresný súd, budú naďalej pôsobiť pracoviská okresných súdov. Predsedovia zanikajúcich okresných súdov sa stanú podpredsedami nástupníckych okresných súdov. Sudcovia doterajších súdov dokončia svoje prípady. Dosiahnutie úplnej špecializácie sudcov okresných súdov však umožňuje výnimočne prerozdelenie agendy, ak ide o agendu, ktorá netvorí prevažujúci obsah rozhodovacej činnosti sudcu. Iné prerozdeľovanie prípadov nie je prípustné.
4. V prípade **krajských súdov** sa nemení počet krajských súdov, a teda naďalej bude existovať osem krajských súdov. S ohľadom na ústrednú požiadavku reformy súdnej mapy, ktorou je špecializácia sudcov, budú obchodnoprávnu a rodinnoprávnu agendu vybavovať kauzálne príslušné krajské súdy. V prípade obchodnoprávnej agendy to je Krajský súd v Bratislave pre obvody BA, TT a NR, Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody BB, TN a ZA a Krajský súd v Košiciach pre obvody KE a PO. V prípade rodinnoprávnej agendy to je Krajský súd v Trnave pre obvody BA, TT a NR, Krajský súd v Žiline pre obvody BB, TN a ZA a Krajský súd v Prešove pre obvody KE a PO. V prípade rodinnoprávnej agendy sa súčasne zaviedlo pravidlo, podľa ktorého senát kauzálne príslušného súdu vycestuje za účastníkom konania do pojednávacej miestnosti iného krajského súdu, v ktorého obvode je prvostupňový súd, ktorého rozhodnutie je napadnuté odvolaním. Všetky krajské súdy však naďalej vybavujú občianskoprávnu a trestnoprávnu agendu. Agenda správneho súdnictva sa odčleňuje na novovznikajúce správne súdy.
5. **Zriaďujú sa tri správne súdy** v BA, BB, a KE, a to s účinnosťou od 1. januára 2023. Správne súdy majú postavenie krajských súdov. Správny súd v BB pre obvody krajov BB, TN, ZA. Správny súd v BA pre obvody krajov BA, NR, TT. Správny súd v KE pre obvody krajov KE a PO.
6. Zriadenie mestských súdov a nové nastavenie sídiel a obvodov okresných súdov so sebou prináša potrebu zmeny právnej úpravy najmä v tých častiach, kde bola táto úprava doteraz úzko spätá s doterajšími obvody súdov. Preto je potrebné vykonať novelizácie súvisiacich predpisov, najmä v oblasti úpravy kauzálnej príslušnosti súdov v osobitných predpisoch.
7. V neposlednom rade sa rozširujú možnosti využitia on-line pojednávaní a definujú sa podmienky, za akých sa vykoná pojednávanie mimo sídla súdu v jeho obvode (napr. na pracovisku súdu mimo jeho sídla).